1. Генсерук Г. Р., Бойко М. М. Цифрові технології як засіб підвищення якості освітнього закладу вищої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15380/1/37_Henserk_Boiko.pdf
2. Снігур Л. І., Федчишин О.М. Формування цифрової компетентності майбутніх вчителів фізики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18841/1/39_Snihur_Fedchyshyn.pdf
3. Цифрові технології [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Цифрові_технології
4. Юрчук Н. П., Телекало Н. В. Формування електронного науково-освітньому простору цифрового університету. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://repository.vsau.org/getfile.php/22505.pdf

Товкач О.П.,
студентка IV курсу Коростишівського педагогічного
фахового коледжу імені І. Я. Франка,
м. Коростишів, Україна
Науковий керівник – Гордійчук О.М.,
викладач загальнотехнічних та спеціальних дисциплін
Коростишівського педагогічного
фахового коледжу імені І.Я . Франка,
м. Коростишів, Україна

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНІСТЬ У ПЕРЕДВИЩІЙ ОСВІТІ ЯК УМОВА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВЧИТЕЛЯ

Анотація.У статті розкрито зміст поняття «студентоцентризм у навчанні». Розглянуто заходи і процедури, які передбачає студентоцентроване навчання, відповідно до вимог Стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти . В статті доведено, що запровадження студентоцентрованого навчання забезпечує взаємоповагу в стосунках «студент - викладач», систематичний моніторинг якості освітніх послуг, підвищує мотивацію студентів до навчання та саморефлексії. Доведено, що формою реалізації студентоцентрованого навчання як такого, що найбільше враховує потреби й інтереси студентів, є розробка і впровадження міждисциплінарних освітніх програм, поєднання академічного навчання й навчання на робочому місці, навчання – з інноваційною діяльністю, дослідженнями. Доведено, що в основі такого навчання лежить взаємоповага, а також комунікація, діалог студента й викладача, в якому основні суб'єкти освітнього процесу є рівноправними учасниками.

Abstract.The article reveals the meaning of the concept of "student-centrism in education". The measures and procedures provided by student-centered learning, in accordance with the requirements of the Standards and recommendations for quality assurance in the European area of higher education, were considered. The article proves that the introduction of student-centered learning ensures mutual respect in the "student - teacher" relationship, systematic monitoring of the quality of educational services, increases students' motivation for learning and self-reflection. It has been proven that the forms of implementation of student-centered education, as the one that most takes into account the needs and interests of students, are the development and implementation of interdisciplinary educational programs, the combination of academic training and training at the workplace, training - with innovative activities, research. It has been proven that the basis of such training is mutual respect, as well as communication, dialogue between the student and the teacher, in which the main subjects of the educational process are equal participants.

Актуальність теми. Студентоцентроване навчання продовжує притягувати науковий інтерес представників різних галузей знань, достатньо ґрунтовно розробляється з позицій філософії, педагогіки, психології, соціології. Так як студенти займають більш пасивну роль при отриманні нового матеріалу, ми дізнаємося про забезпечення активної участі студентства у формуванні змісту навчання, про більш результативне проведення лекцій, де студенти можуть брати безпосередню роль у отриманні і подачі нових знань, стануть активними учасниками.

Постановка проблеми. Оновлена модель освіти націлює діяльність закладів передвищої освіти на формування значних професійних компетентностей і результатів навчання здобувачів освіти. Тому важливе значення у підготовці вчителів початкових класів набуває студентоцентризм як концентрація зусиль на врахуванні індивідуальних особливостей студентів.

Мета статті: визначення та обґрунтування педагогічних умов студентоцентрованості, що впливають на формування професійної компетентності майбутніх вчителів початкових класів; узагальнити вимоги студентоцентрованого підходу й умови його реалізації в освітньому процесі

Виклад основного матеріалу. Студентецентризм - це концентрація зусиль на врахування індивідуальних якостей, здатностей до формування індивідуальних освітніх траєкторій та, відповідно, індивідуального профілю компетентностей. В основі студентоцентрованого навчання не стільки знаннєва, як

компетентнісна парадигма освітньої діяльності, також орієнтація на отримання симбіозу знань, умінь, навичок, здатностей розв'язувати складні завдання в умовах сучасних культурно-мистецьких, соціальних та економічних викликів.

В системі вищої освіти Нідерландів студентоцентрований підхід розглядають як спеціальний процес, що спрямований на позитивні результати на «виході»; процес удосконалення освітнього процесу; відповідність цілям, які враховують запити, вимоги й очікування споживачів; результат капіталовкладень; трансформації, зміни, що розширюють можливості для студентів або виявляються у розвитку нових знань [6].

Сьогодні увага перш за все має концентруватися на студентоцентрованому підході в підготовці майбутніх вчителів. Даний підхід передбачає заохочення і залучення студентів до ролі відповідальних суб'єктів освітнього процесу, які в майбутньому зможуть також застосовувати знання отримані завдяки студентроцентризму. Підхід має орієнтуватися на задоволення потреб та інтересів здобувачів освіти.

Досвід викладачів коледжів засвідчує, що студенти не привчені до міркування над тим, що вони вивчають та для чого, а також самостійно вибирати й приймати рішення студенти не можуть. Тому завдання студентоцентрованого навчання полягає в тому, щоб дати можливість кожному студенту ефективно адаптуватися до сучасності, розвинути у них вміння конструктивно та правильно знаходити рішення проблемним ситуаціям, працювати більш самостійно. А від того, як студенти можуть працювати самостійно, показувати себе у навчально-виховному процесі, залежать перспективи розвитку нашої країни.

Традиційна система навчання заснована на передачі вже готових знань від викладача до студента, де основна діяльність вихованця полягає у вирішенні теоретичних і практичних завдань, з чітким формулюванням і готовим набором дій. Самостійна ж робота передбачає вміння здобувача вибудовувати індивідуальну програму самонавчання. Самостійну роботу провідні фахівці вважають одним з найбільш ефективних методів активації пізнавальної діяльності студентів, розвитку їх самостійності, відповідальності та творчих здібностей. Самостійна робота за студентоцентрованого підходу необхідна не лише для оволодіння змістом певної дисципліни, але й для того, щоб сформувати у здобувачів освіти вміння знаходити конструктивні вирішення проблем. Надалі студенти навчаться працювати самостійно, знаходити необхідну інформацію, підвищиться пізнавальний інтерес, що сприятиме кращому і більш продуктивному навчанню, зможуть більш детально ознайомлюватися з майбутньою професією, при цьому студенти мають можливість порадитися з викладачем, отримати від нього настанови та поради.

Однак, зміна ролі викладача вимагає не лише деклараційного розширення його обов'язків і повноважень. Практичне втілення основ студентоцетрованого підходу в освіті вимагає, окрім зміни в організації процесу навчання, формування відповідної матеріально-технічної бази освітного процесу, а саме:

— технічне забезпечення процесу навчання: наявність необхідних технічних засобів передачі та обміну інформацією, засобів презентації тощо;

— матеріальне забезпечення процесу підготовки та перекваліфікації викладачів відповідно до якісних вимог студентоцентрованого підходу;

— підвищення рівня оплати праці професорсько-викладацького складу, адже на відміну від традиційної технології викладач виконує роль тренера, організатора та консультанта, що вимагає більших витрат часу та зусиль[4,с.168].

Якщо ж матеріально-технічна база відсутня, то користі студентоцентрований підхід не принесе, він буде мати тільки деклараційний характер, який не змінить результатів навчання студентів, тому запроваджуючи даний підхід у навчальному закладі, необхідно створити всі умови для його реалізації, також не менш важливе бажання викладачів змінити систему навчання.

Для створення соціально-психологічної атмосфери у закладах фахової передвищої освіти, зокрема під час освітнього процесу, яка зумовлює позитивне самопочуття, пізнавальний інтерес студентів та їхню навчальну активність, викладачі повинні дотримуватися головних засадничих принципів організації освітнього середовища [3, с. 136–137]:

- розвиток і вияв позитивної установки щодо кожного студента, позбуття упереджень у міжособистісних стосунках;
- урахування думки кожного студента, своєрідності його культури, індивідуальних особливостей без приниження гідності, образи особистості, навіть якщо його висловлювання, поведінка не відповідають очікуванням викладача;
- вияв емпатії, розуміння чинників поведінки особистості, її труднощів і прагнення їх подолати, підтримка її позитивного самопочуття;
- виокремлення й позитивна оцінка навіть найменших досягнень студентів, зазначення віри у їхні подальші успіхи;
- відсутність критики, засудження особистості, натомість, аналіз ситуації, оцінка поведінки студента з огляду на перспективи його майбутньої професійної діяльності, особистісного розвитку;
- залучення кожного студента до освітнього процесу, сприяння досягненню успіхів кожним відповідно до індивідуальних особливостей розвитку та навчальних успіхів.

Запроваджуючи студентоцентризм в закладі передвищої освіти перш за все, це спонукає переглянути взаємозв'язок у системі "студент - викладач". При цьому змінюються функції студента, він стає самостійним, відповідальним, активним та вмотивованим до навчання, що значно полегшить роботу викладачів і допоможе

студенту покращити рівень знань. При даному підході викладач також змінює функції, він виступає як мотиватор, організатор, консультант, помічник, який допомагатиме студенту у вирішенні тих чи інших питань, тільки підкаже, але ні в якому разі не буде виконувати замість студента. В умовах студентоцентрованого навчання взаємодія студента та викладача відбуватиметься на засадах ефективної партнерської взаємодопомоги, взаємної відповідальності за результати досягнень, постійний моніторинг якості навчання та викладання.

Студентоцентрований підхід передбачає розроблення таких освітніх програм, які зосереджуються на результатах навчання, де буде продозовано час. При цьому студент може самостійно обирати зміст, темп, спосіб та місце навчання.

Для застосування даного підходу у навчанні є методи, які покращують та підсилюють освітній процес, при цьому можна побачити і провести порівняння методів роботи у групі і студентоцентрованого підходу [2,с.10].

Методи студентоцентрованого навчання й викладання	Методи роботи у групі
Метод креативного мислення	Метод головоломки
Побудова проблеми	Мозковий штурм
Візія майбутнього	Подумай – Розкажи другу – Поділись з усіма
Метод коучингових груп	Метод ділової (рольової) гри
Резюме відповіді іншого студента	Метод інтерв'ю у три етапи
Завершальні папірці	Метод аналізу команди
Зображення ідей	Метод академічного протиріччя
Побудова проблеми	Метод проведення студентами семінарів, конференцій

Тому, застосуваючи дані методи, варто звертати увагу на що вони націлені та чим в подальшому навчанні допоможуть. Методи студентоцентрованого навчання та викладання орієнтовані на індивідуальний розвиток студента та виконання завдання у взаємодії з викладачем, точніше під його керівництвом, а методи роботи в групі – на уміння співпрацювати, комунікувати з іншими учасниками освітнього процесу, налагодження міжособистісних зв'язків та уміння долати конфлікти, знаходити правильне рішення.

Висновок. Запровадження студентоцентрованого навчання – складний процес у освіті, який потребує активізації всіх структурних компонентів та в умінні перелаштуватися на даний підхід. Щоб досягнути максимальної ефективності цього процесу необхідно здійснювати шляхом активізації навчання, яке повинно подолати кризову ситуацію в освіті та створити умови де студент являтиметься центром освітнього процесу передвищого навчального закладу, який нестиме відповідальність за свої навчальні результати та досягнення. Тому потребою реалізації студентоцентрованого підходу в умовах передвищого навчального закладу є, отримання знань, завдяки яким здобувачам освіти буде простіше та швидше адаптовуватися до змін в суспільстві, професійних компетентностей. Студенти прагнутимуть до самовдосконалення, розвитку критичного мислення, у них буде необхідний запас умінь і досвіду для вирішення проблемних ситуацій. Також студенти, які мали змогу навчатися за студентоцентрованим підходом, будуть більш впевнені у собі, зможуть реалізовувати і брати безпосередню участь у прийнятті рішень.

Таким чином, суть "студентоцентрованого підходу" передбачає організацію освітнього процесу на засадах партнерства між викладачами та студентами, яке спрямоване на врахування потреб, інтересів здобувачів освіти. Впровадження даного підходу не впливатиме на викладачів негативно, вони не втратять авторитету серед студентів, навпаки краще пізнають їх позитивні сторони навчання, в якійсь мірі допоможуть організувати педагогічне спілкування.

ЛІТЕРАТУРА

1.Бойко М.М. Студентоцентроване навчання в процесі управління якістю професійної підготовки майбутнього вчителя. Journal «ScienceRise: Pedagogical Education». 2019. С. 41–45.

2. Паламарчук О.Викладання в університеті на засадах лідерства : навчальний посібник. – Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 40 с.

3. Кошманова Т. Педагогіка для громадянського суспільства : навч. Посібник. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005.136-137 с.

5.Сосницька Н. Л. Студентоцентрований підхід до професійної освіти в умовах сталого розвитку суспільства. Науковий вісник льотної академії. Серія Педагогічні науки. 2017. Вип. 1. С. 377–381

4.Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2014. 168 с

5.Сосницька Н. Л. Студентоцентрований підхід до професійної освіти в умовах сталого розвитку суспільства. Науковий вісник льотної академії. Серія Педагогічні науки. 2017. Вип. 1. С. 377–381.

6. Allais S. Selling Out Education: National Qalifications Frameworks and the Neglect of Knowledge. Rotterdam: Sensev Publisher, 2014. 247 p